

GUIA D'ELABORACIÓ DE **PLANS LOCALS DE JOVENTUT**

EL PAPER DELS CONSELLS LOCALS DE JOVENTUT
I LA CONCERTACIÓ DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES.

© SCJ Servei Governamental

ÍNDEX

0.	Presentació de la Xarxa de Consells Locals	3
1.	Introducció i justificació	5
2.	Conceptualització prèvia al procés	7
2.1.	Breu referència als documents oficials que regulen el desplegament de les polítiques de joventut a Catalunya.	7
3.	Agents involucrats en el procés	10
3.1.	El paper de les Administracions Públiques	10
3.2.	El Paper dels Consells Locals de Joventut o de les entitats juvenils del municipi	11
3.3.	Empreses subcontractades per dinamitzar el procés i redactar el PLJ	12
4.	El procés ideal - proposta metodològica	14
5.	El finançament del procés	16
6.	L'apunt final: què és el CNJC i què pot fer pels CLJ?	17
7.	Fonts d'informació	19
8.	Annexos	20
8.1.	Què us és un PLJ? Campanya del CLJ-SFG de St. Feliu de Guíxols	20
8.2.	Barcelona és bona si la joventut sona!...	21
8.3.	Pla local de Joventut de Badalona	21

0. PRESENTACIÓ DE LA XARXA DE CONSELLS LOCALS

Aquest document s'emmarca en el treball de la Xarxa de Consells Locals de Joventut de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears i Pitiüses. La Xarxa engloba els Consells Locals de Joventut (CLJ) dels tres territoris per abordar problemàtiques comunes, compartir experiències i desenvolupar accions coordinades per promoure la consolidació dels consells existents, alhora que donar suport a totes aquelles iniciatives sorgides als pobles i ciutats per engegar nous CLJ. La xarxa és un espai de trobada i d'intercanvi on conèixer i debatre sobre els CLJ, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), el Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana (CJCV), el Consell de la Joventut de les Illes Balears (CJIB), la Fundació Triangle Jove o l'European Youth Forum (YFJ). Aquesta guia està realitzada en el marc de la XCLJ però ha estat desenvolupada pel CNJC i emmarcada en la realitat del Principat, tanmateix, la intenció és que també pugui ser útil pels altres territoris de la XCLJ.

Què són els consells locals de joventut?

Són una plataforma interassociativa que pretén:

- Ser un punt de trobada, de cooperació i d'intercanvi entre les associacions juvenils, que permet la creació de projectes conjunts des de la proximitat del territori.
- Ser una estructura democràtica de representació i participació juvenils.
- Incorporar diferents models associatius juvenils (associacions, entitats, grups de joves, etc.) i les inquietuds de les persones joves.
- Fer arribar a l'Administració i a la societat les demandes i opinions de les associacions juvenils i del jovent.
- Ésser un òrgan independent de l'Administració, que compta amb el seu reconeixement i suport (polític i econòmic.)
- Esdevenir un representant vàlid per dialogar amb l'Administració en tots aquells temes que afecten a la joventut, l'associacionisme i el model de poble o ciutat.

Objectius d'un CLJ:

- Donar suport, coordinar i difondre les diferents activitats i accions de les associacions i els grups juvenils de la ciutat.
- Promoure la participació i l'associacionisme dels i les joves en la vida política, social i cultural del municipi.
- Ser la veu davant de l'administració corresponent en tots aquells temes que afecten els i les joves directament o indirectament.
- Fer un seguiment de tots els temes que afecten la gent jove (com per exemple, el Pla Local o Comarcal de Joventut) per tal de posicionar-se i crear un espai de debat crític i plural.
- Promoure i portar a terme activitats, projectes, recerques,... que siguin d'interès per als i les joves i per les associacions juvenils.

Per què és positiva l'existència de CLJ?

- Un CLJ representa i engloba el discurs de les diferents entitats juvenils, i per tant aquest guanya més representativitat i pluralitat.
- El treball conjunt i la interacció entre associacions juvenils les reforça, permet que aquestes cooperin més entre elles, comparteixin recursos i experiències i tinguin més capacitat de donar resposta conjunta a necessitats comunes (formatives, d'espais, de materials, de reivindicacions polítiques,...)
- L'existència i visualització d'un consell local de la joventut pot fomentar la participació del jovent associat fent difusió de les entitats membres, o bé creant espais per a persones joves no associades permetent la seva participació en activitats i projectes. Aquest apropament al consell, després facilitarà que els i les joves que actuïn a nivell individual, s'impliquin en alguna entitat o acabin formar-ne una, potenciant i reforçant el moviment associatiu juvenil i fent-lo créixer en entitats i persones implicades.
- L'existència i visualització d'un consell local fa patent que els i les joves són part activa de la societat, amb voluntat i capacitat de decidir en aquells temes que els afecten.
- Un consell ajuda a fer entendre i a estendre millor la idea de participació juvenil a la societat, ja que es compona d'associacions amb visions sectorials i diverses.

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest recurs neix de la necessitat dels Consells Locals de Joventut de disposar d'una eina senzilla i útil per poder participar més i millor en el procés d'elaboració del Pla Local de Joventut que condiona les polítiques juvenils dutes a terme per l'ajuntament durant un període de temps. És necessari que les persones joves i les entitats juvenils, com a primeres implicades pel PLJ, puguin fer un seguiment exhaustiu de tot el procés, des de la revisió del pla anterior, passant pel procés d'elaboració del nou, fins al seguiment de la seva implementació i posterior avaluació.

Des de la XCLJ estem convençuts que les polítiques que afecten al jovent no poden ser dissenyades sense la seva participació. El primer pas per fer-ho és considerar els i les joves com a subjecte de les polítiques de joventut, com a protagonistes d'aquestes i no només com a receptors/es d'uns serveis o com a persones usuàries d'unes activitats. Per aquest motiu, a nivell local, els Consells Locals de Joventut han de ser agents protagonistes en el procés d'elaboració dels Plans Locals de Joventut, ja que aquests documents són els que pauten les línies polítiques i les accions en matèria de joventut que es duen a terme a la localitat durant un període de temps. A més, entenem que el disseny d'aquestes polítiques ha d'estar fet amb i pels joves del mateix municipi, exercint un model de concertació de les polítiques públiques locals de joventut, igual que s'ha fet per exemple amb el procés d'elaboració del PNJC 2012-2020.

Els CLJ actuen com a representants del teixit associatiu del seu municipi i com a promotors de l'associacionisme a la resta del jovent, per tant, són els agents clau per a dur a terme una bona interlocució amb el govern i fer el seguiment de les polítiques públiques que afecten als i les joves de la localitat.

Per acabar la introducció d'aquesta guia, creiem que és important tenir presents quins articles de la Llei 33/2010 de polítiques de joventut (LPJC) parlen sobre els CLJ i el CNJC:

Article 7.3. *Les entitats juvenils, els consells locals de joventut i els grups de joves poden intervenir en les polítiques de joventut per mitjà de les formes de participació d'acció i interlocució reconegudes per la secció segona del capítol IV, sens perjudici de les competències de les administracions públiques.*

Article 13.1. *Els municipis poden dur a terme les actuacions complementàries en matèria de joventut següents:*

(...)

e) Afavorir i promoure l'associacionisme juvenil i la creació de consells locals de joventut en l'àmbit territorial del municipi.

Article 26.2. Els agents executors del desplegament del Pla nacional de joventut de Catalunya són els següents:

(...)

c) Les persones joves per mitjà del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, els consells locals de joventut, les altres entitats juvenils i els grups de joves.

Article 39. Als efectes d'aquesta llei, són entitats juvenils:

(...)

c) Els consells locals de joventut, en tant que ens de representació i participació formats per diversos models associatius d'un municipi, com a entitats independents de l'Administració pública que coordinen el teixit associatiu juvenil del municipi, representen les organitzacions juvenils del municipi i dialoguen amb els poders públics.

Article 44.3. El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i els consells locals de joventut són organitzacions orientades a fomentar la participació juvenil.

Article 45. Els poders públics de Catalunya, d'acord amb els articles 3.3 i 38.2, tenen les obligacions següents:

(...)

c) Fomentar la creació de consells locals de joventut.

Article 51. Les administracions públiques contribueixen al finançament del Projecte jove per mitjà del foment de la participació juvenil i la subvenció de les actuacions emmarcades en el Pla nacional de joventut de Catalunya que facin els consells locals de joventut, les altres entitats juvenils i els grups de joves.

2. CONCEPTUALITZACIÓ PRÈVIA AL PROCÉS

2.1. BREU REFERÈNCIA ALS DOCUMENTS OFICIALS QUE REGULEN EL DESPLEGAMENT DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT A CATALUNYA.

Pla Nacional de la Joventut de Catalunya

A l'hora d'elaborar i desenvolupar un pla local de joventut o un pla comarcal de joventut, les administracions tenen com a referència el Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJC) ja que defineix el concepte de joventut, la missió de les polítiques de joventut, els principis rectors i els reptes a què es vol donar resposta en el període 2010-2020.

Com a CLJ, pot ser interessant tenir en compte els principis que fan referència a la participació, per tal de saber què és el que aquests recomanen per a un procés participatiu i quins elements es poden demanar que l'ajuntament tingui en compte en el moment d'emprendre el procés d'elaboració d'un nou PLJ o un PCJ:

criteris i condicions per a l'aplicació del principi rector de Participació:

- > Incorporar en el disseny, el seguiment i l'avaluació tots els agents rellevants i afectats en la política a desenvolupar (agents institucionals i agents socials), especialment al moviment juvenil organitzat i persones joves. Establir unes regles del joc clares: cal aclarir els rols i les funcions dels agents que participen i l'objectiu o abast de la participació de cada un dels agents. Abans d'iniciar el procés és necessari saber quines seran les regles del joc. És important establir les condicions de la participació, saber els límits de participació i que totes les parts els tinguin clars i hi estiguin d'acord: capacitat de decisió dels i les joves, espais de decisió (temes, regidories...), objectius, funcionament i estructura participativa. sotmetre a participació temàtiques que siguin d'especial interès pel jovent i que donin resposta a les necessitats reals d'aquest col·lectiu.
- > Reconèixer i tenir en compte les múltiples formes de participació. Els i les joves ja participen en el territori, s'organitzen per dur a terme accions i activitats. El primer que cal és fer un esforç des de la societat i des de les administracions de reconeixement de la participació, els espais formals i informals de la participació, que els i les joves ja duen a terme per si mateixes i, consegüentment,

Críteris i condicions per a l'aplicació del principi rector de Participació:

donar-los tot el suport necessari. Així com la necessitat de fer emergir altres formes de participació, lligada a moviments, plataformes, grups no formals, que també se'ls ha de reconèixer com a interlocutors vàlids. Cal buscar la diversitat de discursos.

- > Utilitzar metodologies participatives en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques, les mesures, les accions i els programes a desenvolupar. Cal potenciar l'ús de metodologies participatives dins l'administració i amb la gent jove per tal de generar relacions de treball més horitzontals, col·laboratives i basades en el treball en xarxa. S'adopta la participació com a metodologia de treball en les vessants interna, transversal i interdepartamental i en tots els àmbits de l'Administració.
- > Dotar de recursos tècnics els processos per tal de dinamitzar-los adequadament. Per tirar endavant un procés participatiu i deliberatiu calen persones que ajudin a dinamitzar-lo i a fer-ne un bon seguiment. A l'hora d'iniciar un procés, doncs, és imprescindible que hi hagi els recursos tècnics necessaris per aconseguir-lo; cal com a mínim un/a tècnic/a, un/a dinamitzador/a o un/a regidor/a que assumeixi la responsabilitat i les feines que comporta dinamitzar el procés participatiu. Cal que aquest detecti quines són les necessitats i demandes concretes i ofereixi els recursos i la informació necessària en cada moment per tal que el procés pugui tirar endavant.
- > Existència de voluntat política. La voluntat política és imprescindible per poder treballar de forma participativa. Des de les administracions s'ha de confiar en la capacitat de la gent jove de prendre decisions, confiar en els seus coneixements i les seves opinions. Cal, doncs, que les diferents figures polítiques de les administracions (totes les regidories, no només la de joventut) apostin de forma real per la participació ciutadana i siguin conscients del que implica.
- > Planificar la participació. Cal tenir present que per treballar de forma participativa es necessita temps i per això cal planificar-la. Cal saber adaptar-se en cada moment i no encarcarar el procés amb la rigidesa del funcionament administratiu. Treballar amb metodologia participativa implica ritmes diferents, de tots

Críteris i condicions per a l'aplicació del principi rector de Participació:

els agents, i ser capaç d'adaptar-se als horaris i a les realitats diferents. Introduir la perspectiva comunitària i el treball en xarxa. Cal incorporar la perspectiva comunitària a l'hora de treballar de forma participativa, administració i ciutadania, per tal de tenir en compte els diferents agents (polítics, tècnics i ciutadania), poder coordinar-se i crear un projecte compartit amb un model d'intervenció comunitari basat en el treball en xarxa.— Cal Reconèixer i arribar als diferents perfils de joves i de formes de participació juvenil, més enllà dels actors organitzats i institucionals, per tal que tots els i les joves hi participin. Cal incorporar els discursos significatius i la diversitat de persones joves. És important que en els processos puguin participar tots els i les joves i que s'adaptin a les diferents formes organitzatives de la gent jove i als diferents graus d'implicació. Cal intentar arribar a tots els col·lectius i buscar la diversitat de discursos de manera que aportin informació rellevant de la realitat dels diferents joves del municipi.

- > Dur a terme una participació informada, deliberativa, amb igualtat i resultats concrets. Sense informació no es pot participar. Cal donar informació per tal que la ciutadania pugui deliberar amb coneixement de causa i amb igualtat de condicions. Per això és important incorporar les noves tecnologies, com una eina útil per millorar els canals de participació.
- > Reforçar la transversalitat i la interdepartamentalitat de les polítiques de joventut. Cal desenvolupar metodologies participatives que fomentin la participació entre departaments i entre administracions. Per fer-ho, una de les qüestions que cal abordar és la necessitat de dotar de recursos i de formació el personal tècnic local.
- > Formar en participació en l'àmbit conceptual, procedimental i actitudinal als diferents agents que fan polítiques de joventut (administració i joves) i donar suport i acompanyament i generar recursos i eines per a la gent jove i als diferents agents institucionals que fan polítiques de joventut per tal que puguin exercir la participació de forma efectiva.
- > Generar espais i metodologies de treball que garanteixin que els diferents perfils de joves puguin participar en igualtat de condicions i en funció de les seves necessitats i prioritats.

Els Plans Comarcals de Joventut

La funció dels consells comarcals és la de respondre a les necessitats dels municipis mancomunant recursos per executar polítiques públiques. Pel que fa a les polítiques de joventut existeix l'eina del Pla Comarcal de Joventut, aquest és el document que recull la planificació a nivell comarcal dels programes que faran pels seus municipis. Els municipis d'una comarca, poden o no, demanar ajuda al seu consell comarcal. És habitual que municipis petits necessitin de les actuacions que pugui fer el seu CC per tal de tirar endavant algunes accions, per exemple, disposar d'una persona tècnica compartida per a diversos municipis.

Els Plans Locals de Joventut

Els ajuntaments, per altra banda, han de donar resposta a les necessitats de les persones joves que viuen al seu municipi. La planificació municipal normalment es fa coincidir amb el mandat, és a dir, quan hi ha eleccions és el govern municipal qui ha de dissenyar polítiques juvenils pel mandat corresponent. Tot i així, els municipis tenen autonomia en relació a aquest tema i, per tant, poden elaborar una planificació de 4 o 5 anys o el que considerin més adequat.

Un pla local de joventut, el podem definir com a una eina de planificació estratègica que posa en relació un seguit d'actuacions amb uns terminis concrets d'execució i amb els recursos necessaris per a poder-les dur a terme.

Aquesta eina de planificació ha de comptar amb un recull de dades quantitatives per tal de poder fer una anàlisi de la realitat i desenvolupar una bona construcció de coneixement objectiu, acompanyat de dades qualitatives que puguin situar els elements més subjectius expressats pels subjectes que rebran aquestes polítiques que s'estan dissenyant, és a dir, les persones joves.

3. AGENTS INVOLUCRATS EN EL PROCÉS

3.1. EL PAPER DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Els ajuntaments són els encarregats de posar en marxa els processos d'elaboració dels PLJ, seran ells qui fixaran les pautes a seguir per tot el procés i, en definitiva, seran els que decidiran com serà el document; tanmateix, hi ha moltes maneres de desenvolupar processos de concertació de polítiques públiques i, per això, en aquesta guia intentem fer una bona recomanació de com haurien de ser aquests processos i quins elements s'haurien de tenir en compte com a CLJ del municipi.

Per tant, pel que fa al paper de les administracions públiques (AAPP), cal comptar que aquestes, abans d'iniciar qualsevol d'aquests processos, haurien de decidir alguns d'aquests aspectes:

Consideracions a nivell polític:

- Establir les prioritats programàtiques i els objectius que es persegueixen amb l'elaboració del pla: Amb quina intencionalitat es realitza? És un nivell molt genèric de definició política de les prioritats, perquè aquestes s'acabaran de concretar amb la diagnosi.
- Decidir si es vol incorporar la participació de la gent jove i dels diferents agents implicats en la definició de les polítiques de joventut. Cal definir el nivell de participació en el que es vol treballar (informació-consulta-decisió) i quines fases es realitzaran de forma participativa. En el cas que es vulgui treballar de forma participativa, cal tenir en compte els requisits per a la participació abans d'iniciar el procés.
- Garantir que es parteix d'un cert consens inicial entorn l'elaboració del pla per assegurar la continuïtat i implementació dels resultats que se'n deriven. El consens s'hauria de produir tant a nivell polític, per evitar que els canvis polítics afectin el desenvolupament d'un pla que va més enllà d'una legislatura; com a nivell tècnic, entesa la transversalitat de les polítiques de joventut.

Font: l'Observatori Català de la Joventut - Orientacions per l'elaboració de Plans locals de Joventut. Novembre 2011

Tenint en compte aquests aspectes anteriors, com a entitats juvenils, el que voldríem per part de l'administració, en un cas ideal, seria:

- Reconeixement de la representativitat del moviment associatiu juvenil local.
- Rebre la dotació de recursos necessaris i suficients per a poder desenvolupar plenament el paper del CLJ com a agent clau.
- Compartir amb el CLJ tota la informació disponible durant tot el procés (diagnosi, estratègies, pressupost disponible,...)
- Permetre la implicació del CLJ en totes les fases d'un nou PLJ (establiment de regles prèvies, diagnosi de la situació del jovent, disseny d'objectius estratègics, accions, indicadors, seguiment i avaluació)

3.2. EL PAPER DELS CONSELLS LOCALS DE JOVENTUT O DE LES ENTITATS JUVENILS DEL MUNICIPI

Des de la XCLJ entenem que els CLJ són els màxims representants de la societat civil organitzada juvenil, per tant, aquests han de poder incidir en el disseny del procés participatiu i han de poder canalitzar una part important de la diagnosi de l'anterior pla i de les propostes pel següent. És important poder valorar la capacitat real que tindrà el CLJ per fer aquesta funció, val la pena fer una bona anàlisi de la capacitat que podrà tenir el Consell abans d'iniciar el procés, per tal de ser coherents i respondre als compromisos que s'assumeixen a l'hora de començar un procés d'aquestes característiques.

En el cas de trobar-se en un municipi on no existeix un CLJ, cadascuna de les entitats juvenils decidirà la seva participació segons els seus interessos i el disseny del procés. Depenent de la mida del municipi serà més fàcil o complicat poder incidir de manera conjunta, o tenir una bona interlocució en tot el procés.

En qualsevol dels casos, i suposant una situació desitjada on, tant els CLJ com les entitats d'un municipi poden assumir una participació plena en el procés que es plantegi, cal que els CLJ i les entitats estiguin amatents al procés. A la vegada, cal demanar a l'administració local que tingui en compte uns bons condicionants per tal d'afavorir que hi hagin processos que potenciïn la participació de les entitats i de les persones joves del municipi on es comença a treballar per l'elaboració del pla.

En aquest procés cal fer l'esforç de prioritzar aquesta línia de treball, ja que és en aquest moment on s'assentaran les bases de les properes accions impulsades per la regidoria de joventut i que beneficiaran als i les joves del municipi; per tant, cal fer una bona valoració de les accions que s'han realitzat amb anterioritat i tenir clares les necessitats i les prioritats per les quals cal insistir i defensar més perquè es posin mitjans per a cobrir-les des de l'administració.

A mode de síntesi, des del CNJC creiem que les entitats haurien d'estar implicades en :

- La fase de diagnosi qualitativa
- La fase de creació de discurs
- La fase d'elaboració de propostes concretes
- La fase d'avaluació
- Donar suport i fer pressió davant l'administració per potenciar la interlocució
- Aportar persones per formar equips de treball
- Estendre a les bases (entitats membres de cada consell) el procés i els continguts.

Consideracions per les juntes o secretariats dels CLJ

En aquest apartat, es vol deixar per escrit alguns aspectes que cal que els CLJ tinguin en compte a l'hora de començar a participar en aquests processos, com per exemple els següents ítems:

- *Obertura dels processos a altres col·lectius o entitats que no formen part del CLJ.* És important fer una bona difusió per tal que les associacions que no estan dins del CLJ puguin participar del procés alhora que és una bona manera d'apropar-les al propi consell.
- *Compartir inquietuds i problemàtiques amb els companys/es de la xarxa de CLJ,* així com aprofitar les experiències i recursos que s'hi comparteixen.
- *Valorar la participació dels i les joves no associats/des en els processos,* igual que cal arribar a les entitats que no estan dins del CLJ, també és important valorar la participació de les persones joves no associades del nostre municipi.
- *Importància de l'estratègia comunicativa,* tal i com hem dit en els altres punts el disseny de l'estratègia comunicativa és dels aspectes més importants del procés, ja que ens ajudarà a arribar a més o menys gent i farà que el procés tingui més ressò i aconsegueixi més o menys participació.

3.3. EMPRESES SUBCONTRACTADES PER DINAMITZAR EL PROCÉS I REDACTAR EL PLJ

En els processos d'elaboració dels PLJ ens trobem en molts casos on els ajuntaments decideixen externalitzar el procés a una empresa especialitzada en processos participatius, polítiques de joventut, etc. Pels ajuntaments, igual que per les entitats, aquests processos requereixen més feina a part de l'habitual, i, sovint, als ajuntaments cal comptar amb més dedicació i/o personal durant el període que es trigui a desenvolupar la fase de recollida de valoracions i de propostes, reunions amb les entitats, amb el jovent en general, entre la regidoria/es, entre altres.

Els ajuntaments que decideixen tirar endavant un PLJ poden presentar la proposta de projecte i rebran una subvenció per a finançar el procés d'elaboració d'aquest, i amb aquests diners, es pot pagar a aquestes empreses per a desenvolupar el procés participatiu i la redacció del pla.

El fet que la Generalitat doni finançament per l'elaboració d'un PLJ respon a la voluntat de facilitar l'estructuració i la bona planificació d'unes polítiques de joventut adequades a la realitat dels municipis i al fet de poder tenir garantides certes accions en la matèria, tal i com cita el PNJC 2020. Val la pena però, tenir en compte que el fet de donar finançament per elaborar aquests plans pot comportar que municipis que no tenen suficients recursos, ni materials, ni econòmics, ni estructurals, els facin igualment essent el resultat de dur-lo a terme un desgast pels agents que hi han participat i que quedin promeses incomplertes per falta de recursos. Així doncs, cal tenir present que l'elaboració d'un PLJ no garanteix que el municipi disposi d'una bona planificació i gestió estratègica pel que fa al desplegament de les seves polítiques de joventut.

Finalment, no podem acabar sense esmentar que la contractació d'empreses per a la realització dels PLJ no pot substituir ni la feina de l'Administració ni la dels propis CLJ o entitats juvenils. Pot ser convenient utilitzar una empresa per fer enquestes o recollir dades sobre el jovent no associat o per tasques tècniques concretes, però mai hauria de suplir a l'Administració pel que fa al que s'incorpora al Pla, ni a les entitats juvenils o als CLJ pel que fa a propostes que provenen del moviment associatiu del poble o ciutat. Igualment, cal que tant el CLJ com la Regidoria de Joventut controlin en tot moment el procés d'elaboració en cadascuna de les seves fases.

4. EL PROCÉS IDEAL - PROPOSTA METODOLÒGICA

En aquest apartat, fem una proposta metodològica que des del CNJC creiem que pot conduir a l'èxit del procés, o, si més no, pretén donar unes orientacions per tal que el teixit associatiu dels municipis puguin exercir correctament el seu paper com a agents clau en el desplegament de les polítiques de joventut a Catalunya.

Hem definit el procés en diferents moments o etapes que descrivim a continuació:

a) Etapa informativa

Aquesta etapa seria prèvia a començar qualsevol procés d'avaluació o elaboració del PLJ. Per poder dur a terme un bon procés cal assegurar-nos que els diferents agents que hi han de participar saben què és un PLJ. Per tant, hem de demanar a l'ajuntament que s'encarregui de fer la difusió pertinent a les entitats del municipi, als instituts i als i les joves en general.

Una de les opcions és fer o proposar fer una campanya informativa a partir de tríptics i cartells que es puguin distribuir pel municipi. Exemple a annex 8.1.

En el cas dels IES es pot demanar de fer xerrades a les aules per explicar en què consisteix un PLJ i la importància de participar-hi. Pel que fa a les entitats juvenils, si al municipi hi ha CLJ, ha de ser aquest l'encarregat d'assegurar-se per quin mitjà arribarà millor la informació a les entitats, si no n'estan al cas per elles mateixes.

b) Diagnosi de la realitat juvenil al municipi

El desplegament de qualsevol política pública requereix abans de tot d'una bona anàlisi de la realitat, cal disposar de les dades que facilitin una bona comprensió de la situació de la joventut al municipi. Per tal d'obtenir aquesta informació es pot comptar amb dades dels Instituts d'Estadística municipals, comarcals, catalans o de l'Observatori de la Joventut de Catalunya però caldria desenvolupar una enquesta pròpia i aleatòria amb una mostra significativa per tal de detectar les problemàtiques juvenils del municipi en qüestió. És necessària aquesta enquesta pròpia per detectar les dinàmiques característiques del municipi, tot i que les dades a nivell català poden apuntar tendències. Caldrà consen-

suar les preguntes amb el CLJ i l'enquesta és fàcilment externalitzable a empreses o entitats especialitzades en el tractament de dades estadístiques. També pot ser pertinent posar en marxa una anàlisi a través de metodologies qualitatives, com poden ser entrevistes a actors clau, grups de discussió amb joves, etc.

És convenient que el conjunt de les dades quantitatives i qualitatives presentin en forma d'informe, que hauria de ser bàsicament descriptiu. A partir d'una anàlisi objectiva i real de la situació juvenil al municipi es poden començar a dissenyar les polítiques a seguir.

b) Avaluació del PLJ anterior

Endemés de la diagnosi de la realitat és útil conèixer i avaluar el darrer PLJ, en cas que hagi existit. L'anàlisi d'aquest donarà una idea del que s'ha fet i el que no s'ha fet, així com els motius pels quals algunes de les accions no s'han dut a terme.

Per tant, és necessari saber què s'ha complert i què no, quan tinguem aquestes dades s'hauria de saber els motius pels quals no s'han complert les accions pendents. Si es creu convenient aquestes informacions es podran tenir en compte per al proper pla. S'ha de tenir present però que sovint les realitats d'un municipi poden canviar molt i que potser el que era una prioritat fa 4 anys pot no ser-ho en aquest moment i a l'inrevés. Per exemple amb la crisi econòmica les problemàtiques de la gent jove s'han agreujat.

L'anàlisi del pla anterior s'hauria de fer d'una manera objectiva, a partir dels indicadors que s'haguessin establert i comptant amb la visió tant de l'Ajuntament que l'ha implementat com de les entitats i persones joves que se n'han beneficiat.

c) Procés de recollida de propostes

Un cop recollida l'avaluació del pla anterior i disposant d'una bona diagnosi de la realitat s'hauria de procurar que el major nombre de població juvenil estigui assabentada del procés que es vol iniciar i sàpiga què implica, es comença l'etapa de recollida de propostes per al nou PLJ. Aquesta etapa la podem realitzar a partir de diferents tècniques o sistemes metodològics, us en mostrem alguns que us poden ser útils:

- Grups de discussió per temàtiques o per tipologia d'entitats, perfils de la població, edats..

- Taules de debat entorn diferents temes
- Dissenyar una eina 2.0 per tal de recollir propostes (exemple: <http://bcnesbona.cat/alguna-proposta-mes/>)

Aquesta fase pot estar condicionada pels diners dels quals disposi l'ajuntament per realitzar el PLJ, en funció d'aquest pressupost es podran destinar més o menys recursos per tal de fer una bona recollida de propostes, és important tenir clar aquest factor i poder valorar quins recursos podrà tenir o disposar el CLJ per a participar en aquesta fase.

d) Presentació de les primeres accions d'acord i proposta de viabilitat d'aquestes

Un cop s'han recollit les demandes i s'han transformat en línies d'actuació cal poder temporalitzar cada proposta i cal que s'hagi avaluat la seva viabilitat, tant a nivell econòmic com infraestructural. Per això els PLJ han d'anar acompanyats d'un pressupost que encaixi amb totes les accions que s'hi descriuen.

e) Procés de seguiment i implantació del pla

Igual d'important que tot el procés de disseny, també ho és el procés de seguiment d'aquest un cop ja ha estat aprovat al ple municipal. Per a poder fer aquest seguiment adequadament, cal tenir present quin és el calendari de les accions previstes i clarificar quins seran els espais i moments clau per dur a terme aquest seguiment.

En alguns casos, si en el municipi existeixi un tipus d'òrgan com una comissió de joves o un consell municipal de joventut, sigui en el marc d'aquests espais on es faci el seguiment del pla, ja que en aquests espais hi ha representació del govern local i també de les associacions juvenils del municipi.

En el cas que no existeixi un espai formal com els descrits anteriorment, és important fixar un calendari de revisió del pla, on els assistents siguin els representants assignats del govern local i representants del teixit associatiu del municipi, articulats pel CLJ, si n'hi ha.

5. EL FINANÇAMENT DEL PROCÉS

Tal i com hem anat esmentant al llarg de tot el document, el pressupost per a desenvolupar un nou PLJ és un element força important de tot aquest procés.

Les partides pressupostàries d'aquests processos poden venir de diferents ens:

- Partida del mateix ajuntament destinada pel PLJ, només per al procés d'elaboració.
- Subvenció de la DGJ per desenvolupar el procés participatiu per l'elaboració del nou PLJ.

6. L'APUNT FINAL: QUÈ ÉS EL CNJC I QUÈ POT FER PELS CLJ?

Què és el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya?

El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) és la plataforma no governamental que aplega a unes 60 entitats juvenils d'àmbit nacional i consells locals de joventut. El CNJC és una entitat de dret públic de base associativa amb personalitat jurídica pròpia. Fundat el 1979, el CNJC promou els interessos de la gent jove a la societat i davant els poders públics. Més de 175.000 joves catalans estan associats i participen en les entitats membres del Consell, ja siguin associacions educatives (esplais i agrupaments escoltes), sindicals d'estudiants i treballadors/es, culturals i d'intercanvis, polítiques, socials especialitzades, o consells locals de joventut. El CNJC té com a objectius el foment de la participació, la coordinació de l'associacionisme juvenil i la interlocució amb les administracions públiques en matèria de joventut. El Consell Nacional de Joventut de Catalunya (CNJC) és membre de ple dret del Fòrum Europeu de la Joventut (European Youth Forum) des de l'any 1985.

Objectius

Com a plataforma independent, crítica, plural i democràtica, el CNJC té sis objectius bàsics:

- Fomentar i promoure l'associacionisme juvenil i, en general, la participació democràtica, així com fomentar i dinamitzar la participació juvenil.
- Promoure les relacions entre les entitats juvenils, així com coordinar-les i dinamitzar-les
- Fer de pont entre els poders públics i les persones joves per defensar els interessos d'aquestes últimes i millorar la seva situació.
- Defensar els drets de les persones joves.
- Impulsar informes i estudis propis o encàrrecs sobre matèries relacionades amb la joventut i l'associacionisme.
- Projectar l'activitat del moviment associatiu català en l'àmbit internacional i fomentar la dimensió internacional del CNJC.

Què pot fer el CNJC per als CLJ en aquests processos?

El CNJC pot jugar un paper de suport i de facilitador per a dur a terme aquests processos. El Consell pot ajudar, tant a l'administració com a les entitats, a fer el procés a partir d'un assessorament metodològic en el transcurs del projecte.

Aquest suport es pot materialitzar en l'acompanyament a diverses reunions on poder explicar bé i treballar sobre la dinàmica dels CLJ i alhora, facilitar el treball en xarxa amb la resta de Consells locals del territori, a mode de conèixer les seves experiències de primera mà i generar sinèrgies entre les diferents localitats i realitats del territori català.

7. FONTS D'INFORMACIÓ

Bibliografia:

Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020. Direcció General de Joventut. Generalitat de Catalunya, 2013

LLEI 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut.

SOLER, R. Orientacions per l'elaboració de Plans Locals de Joventut. Observatori Català de la Joventut, 2011.

Pàgines web:

Direcció General de Joventut **www.gencat.cat/joventut**

Consell de la Joventut de Barcelona **www.cjb.cat**

Observatori Català de la Joventut **www.gencat.cat/joventut/observatori**

Xarxa de Consells Locals de Joventut **www.xclj.org**

8. ANNEXOS

8.1 QUÈ ÉS UN PLJ? CAMPANYA DEL CLJ DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

8.2. BARCELONA ÉS BONA... SI LA JOVENTUT SONA!

Podreu trobar tota la informació a www.bcnesbona.cat

8.2. BARCELONA ÉS BONA... SI LA JOVENTUT SONA!

Trobareu la informació a www.badalonajove.cat

WWW.CNJC.CAT